

PRAWO ADMINISTRACYJNE

Prawo jest materią pulsującą.

Trójpodział władzy: władza ustawodawcza, władza wykonawcza, władza sędziowska

Trzy sektory państwa: sektor gospodarczy, sektor władzy publicznej, organizacje pozarządowe / stowarzyszenia, fundacje/

Organy państwa- 4 pionów organów

Pion org. Ustawodawczych - ma charakter kolegialny

Sejm- 460 posłów

Senat- 100 senatorów

Org. Uchwałodawcze

Rada gminy / wiejskie; miejsko-wiejskie; miejskie//15 - 60 radnych/

Rada powiatu

Pion org. Administracyjno-wykonawczych - mają charakter 1-osobowy / monokratyczny

- Wójt }
- Burmistrz } wybory bezpośrednie
- Prezydent }

organy naczelné:

-ministrowie konstytucyjni

organy centralne:

-Szef Głównego Urzędu Statystycznego

Minister jest naczelnym organem administracyjnym

Ministerstwo jest urzędem

Starosta, marszałek województwa jest wybierany w wyborach pośrednich

Pion org. Kontroli: Najwyższa Izba Kontroli

Pion org. wymiaru sprawiedliwości:

Sądy powszechne:

Sądy szczególne:

Sądy apelacyjne

sąd wojewódzki administracyjny/ sąd wojskowy

Sądy okręgowe

Sądy rejonowe

I instancji: naczelný sąd administracyjny

II instancji: Wojewódzki sąd administracyjny

Sądownictwo w Polsce jest 2 -instancyjne

Organ(organum to narzędzie z łaciny)- jest to celowo zorganizowany i wyodrębniony zespół ludzi i środków, utworzony i działający na podstawie prawa, wykonujący w imieniu państwa określone zadania i mogący dla ich realizacji korzystać ze środków władczych - stosować przymus państwowy.

Działalność państwa przejawia się w trzech dziedzinach:

-ustawodawstwa

-administracji

-wymiaru sprawiedliwości

Administracja to co nie jest ustawodawstwem i nie jest wymiarem sprawiedliwości.

Prawo administracyjne jest uściśleniem prawa konstytucyjnego .

Administracja to działalność wykonawczo- zarządzająca, prowadząca przez specjalny rodzaj organów.

Administracja publiczna:

1.Administracja rządowa- jest scentralizowaną strukturą organizacyjną kierowaną przez Radę Ministrów, funkcjonującą na szczeblu centralnym i terenowym /lokalnym/.

Administracja rządowa kończy się na szczeblu wojewody .

Wojewodę powołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych /nie ma kadencyjności/
 Terenowa administracja rządowa - wojewódzka administracja zespolona -podlega wojewodzie
 W skład administracji zespolonej wchodzi: straż pożarna, inspekcja sanitarna, inspekcja budowlana, służba
 ochrony zabytków

2.Administracja samorządowa

Organy administracji publicznej w Polsce

Administracja rządowa	Administracja samorządowa
Rząd ↓ ↓	
Administracja Niezespolona ↓ ↓	
Administracja wojewódzkie służby, ↓ wojewoda ↓	↓ urząd wojewódzki ⇔ Niezespolona inspekcje, straże I
Administracja Niezespolona inspekcje i ⇔	I powiatowe służby, straże
	Urząd marszałkowski Marszałek Zarząd
	Starostwo powiatowe Starosta Zarząd
	Urząd gminy Wójt- burmistrz- prezydent

Prawo administracji wśród gałęzi prawa

Prawo konstytucyjne - ustawa zasadnicza / konstytucja

Prawo cywilne

Prawo administracyjne

Gałęzie prawa w Polsce

Prawo państwowe - konstytucyjne	
Prawo cywilne	prawo administracyjne
Prawo rodzinne	prawo finansowe
Prawo handlowe	prawo karne
Prawo wekslowe i czekowe	prawo międzynarodowe
Prawo pracy	prawo rolne
Prawo procesowe	
↓ ↓→cywilne	
↓→karne	

Każda gałąź prawa składa się z prawa materialnego / kodeks cywilny, karny/ i prawa proceduralnego /procedury/.

Istnieją ścisłe związki prawa administracyjnego a prawem konstytucyjnym.

Prawo administracyjne i prawo konstytucyjne należą do dziedziny prawa publicznego.

Prawo administracyjne to zespół norm regulujących strukturę organów administracyjnych oraz skutki prawne powstające w toku władczej działalności tych organów.

W prawie cywilnym jest równorzędność podmiotów.

W prawie administracyjnym i karnym nie ma równorzędności.

Cechą gałęzi prawa administracyjnego jest nie równorzędność stron w stosunkach regulowanych przez prawo administracyjne. / prawo administracyjne nie jest kodyfikowane/

Kodyfikacja to zebranie poszczególnych przepisów w jeden nowy akt prawny - kodeks.

Unifikacja polega na ujednoczeniu prawa. /uno- jedno/

Prawo administracyjne jest najbardziej rozbudowaną gałęzią prawa obok prawa cywilnego.

Prawo administracyjne dzieli się na : prawo materialne, prawo ustrojowe, prawo procesowe

Administracja publiczna: rządowa i samorządowa (centralna, wojewódzka)

Administracja publiczna to zespół czynników organizatorskich i wykonawczych prowadzonych na rzecz realizacji interesu publicznego przez różne podmioty, organy i instytucje na podstawie ustaw i określonych przez prawo formach.

Administracja rządowa jest scentralizowaną strukturą organizacyjną, kierowaną przez Radę Ministrów, złożoną z organów administracji centralnej i terenowej.

Resort to wyodrębniony dział administracji, którym kieruje członek rządu i niekiedy przewodniczący komitetu będącego naczelnym organem administracji rządowej. W skład resortu wchodzi minister (jako kierownik resortu), ministerstwo (jako urząd), organy administracji centralnej i terenowej, zakłady publiczne, wyższe uczelnie, muzea i inne jednostki organizacyjne.

Organ- (z łacińskiego narzędzie) jest celowo zorganizowany i wyodrębniony zespół ludzi i środków, utworzony i działający na podstawie prawa, wykonujący w imieniu państwa określone zadania i mogący dla ich realizacji korzystać ze środków władczych i stosować przymus państwowy.

Akt prawny- jest ujęty w odpowiedniej formie, wyraz woli państwa zarówno o charakterze ogólnym (np. ustawa) jak i indywidualnej danej sprawy. Akty prawne dzielimy na:

-normatywne mają charakter powszechnie obowiązujący

-nie normatywne odnoszą się do konkretnej sprawy i nie obowiązują wszystkich

Norma prawna jest elementarną częścią prawa, wydawana przez państwo i zagwarantowana jest przymusem państwowym.

Prawo administracyjne: ustrojowe, materialne, procesowe.

Prawo administracyjne dzielimy na dwie części:

-ogólna obejmuje zasady, pojęcia, instytucje prawne, które są wspólne dla prawa administracyjnego reguluje strukturę organów administracji.

-szczegółowe obejmuje prawo poszczególnych dziedzin administracji np. prawo budowlane, oświaty, o stowarzyszeniach, fundacjach, zakłady publiczne. Normy tej części prawa dotyczą konkretnych działań administracji publicznej.

Obszar I

Prawo ustrojowe to normy bezpośrednio dotyczące organizacji aparatu administracyjnego. Właściwość tych organów wynika z ich miejsca w systemie organów administracji publicznej.

Normy określające administrację publiczną jej strukturę- obsadzenie oraz utworzenie organów i urzędów a także ich budowę wewnętrzną i wzajemne między nimi powiązania. Prawo ustrojowe ściśle jest związane z prawem konstytucyjnym.

Obszar II

Prawo materialne- normy konkretnych działów administracji. Prawo materialne odpowiada części szczególnej prawa adm. Prawo materialne określa prawa i obowiązki obywateli oraz innych podmiotów wynikających z funkcjonowania w państwie i określonej zbiorowości zobowiązującą jednocześnie organy administracji publicznych do określonych zachowań prawnych. Prawo materialne reguluje też obronę dóbr zbiorowych np. ochrona środowiska

Obszar III

Prawo procesowe określa tryb dochodzenia wymienionych praw i roszczeń publiczno- prawnych. Normy prawa regulują postępowanie administracyjne. Chronią uczestników procesu przed jednostronnym działaniem organów administracji publicznej.

Klasyfikacja organów centralnych według kryterium podległości organu:

- 1.organy podległe premierowi, Rady Ministrów, urząd ochrony państwa
- 2.organy podległe radzie ministrów
- 3.organy podległe sejmowi RP, organy podległe poszczególny ministrom
- 4.organy podległe prezydentowi RP
- 5.organy podległe prezesowi RP

Sejm+ Senat= Zgromadzenie Narodowe

Działania władcze administracji- to takie w których obywatel występuje w roli podmiotu, wobec którego administracja podejmuje określone rozstrzygnięcia, wyznaczając w sposób wiążący określone zachowanie.

Władztwo administracyjne to prawo użycia przymusu bezpośredniego przez organ administracji dla zrealizowania swych celów jednostkowych(wyłączenie terenów, gruntów pod budowę lotniska.

Formy realizacji zwierzchności służbowej przez Prezesa Rady Ministrów:

- wydaje zarządzenia wewnętrzne
- wydaje wytyczne
- wydaje polecenia służbowe
- wydaje statuty
- podejmuje inne czynności o charakterze wewnętrznym

Organem decydującym jest organ, który rozstrzyga sprawy w drodze czynności prawnych.

Organem pomocniczym jest organ, który może występować z inicjatywą lub opiniować przedstawione mu sprawy przez organ decydujący. Opinia nie jest wiążąca dla organu decydującego.

Organem opiniodawczym jest kolegium przy wojewodzie.

Organy jednoosobowe to takie, w których jako organ działa jedna osoba

Organy kolegialne to organy wieloosobowe.

Działy administracji rządowej(w ujęciu ustawy 4 kwietnia 1997 o działach administracji rządowej)

Rodzaje organów:

- naczelne organy adm.(minister konstytucyjny) z reguły są jednoosobowymi organami
- centralne organy adm.(Główny Urząd Statystyczny)
- terenowe organy adm.: rządowa(wojewoda) i samorządowa(gmina, powiat, województwo)

Na czele resortu, ministerstwa stoi minister.

Wojewodę powołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra.

W gminach organami samorządowymi są: wiejska(wójt), miejska(prezydent), wiejsko-miejska(burmistrz)

Od 2002r. nie ma zarządów w gminach

Administracja rządowa jest scentralizowaną strukturą organizacyjną kierowaną przez Radę Ministrów złożona z organów naczelnych, centralnych i terenowych.

W skład resortu wchodzi minister jako kierownik, ministerstwo jako urząd i inne jednostki organizacyjne.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji:

- a)adm. Publiczna(Komendant Główny Policji, Straży Granicznej, Straży Pożarnej)
- b)informatyzacja(Szef Obrony Cywilnej Kraju)
- c)wyznania religijne, mniejszości narodowe i etnicznych(, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, Szef Głównego Urzędu Górniczego)
- d)sprawy wewnętrzne

Prezes Rady Ministrów jest jednocześnie odrębnym naczelnym organem adm. Publicznej o kompetencjach generalnych.

Prezes Rady Ministrów: wykonuje zarządzenia wewnętrzne, wydaje wytyczne, wydaje polecenia służbowe, nadaje statuty, podejmowanie czynności o charakterze wewnętrznym.

Organy wewnętrzne Rady Ministrów:

-organy pomocnicze: stale komitety lub komitet RM, Rady i zespoły opiniodawcze

-komisje: komisje do opracowania projektów kodyfikacji, komisje wspólne

-inne organy: Rada Legislacyjna przy Prezesie RM, Rządowe centrum Legislacji przy Prezesie Rady Ministrów

-Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Ustawa 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej (opublikowana 26 lutego 2009, a weszła w życie 1 kwietnia 2009)

Ustawa określa:

1. zakres działania i zasady funkcjonowania wojewody

2. tryb powoływania i odwoływania wojewody

3. organizację administracji rządowej zespolonej art.51 ustawy i niezespolonej art.56 ustawy

Wojewoda jest zwierzchnikiem rządowej adm. Zespolonej w województwie (kieruje i koordynuje tę organizacją, kontroluje jej działalność i ponosi odpowiedzialność za jej funkcjonowanie).

Administracja zespoloną w województwie tworzą: kierowniczy zespolonych służb, inspekcji i straży. Skład wojewódzkiej adm. zespolonej wchodzi m.in. policja, państwowa straż pożarna, państwowa straż rybacka, inspekcja nadzoru budowlanego. Kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży powołuje i odwołuje wojewoda. Nie dotyczy to Komendanta Wojewódzkiego Policji i Straży Pożarnej. Na te dwa stanowiska powołuje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji za zgodą wojewody.

Administracja niezespolona - organy tej administracji podporządkowane są właściwemu ministrowi lub centralnemu organowi adm. rządowej. M.in. dowódcy okręgów wojskowych, dyrektorzy urzędów skarbowych, kontroli służbowych, dyrektorów regionalnej gospodarki wodnej, inspektorzy sanitarni. Ustanie organów adm. niezespolonej następuje w drodze ustawy. Administracja ta przekracza jedno województwo.

Wojewoda jest przedstawicielem Rady Ministrów w województwie, zwierzchnikiem rządowej adm. zespolonej, organem nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego. Reprezentuje skarb państwa. Wojewoda może tworzyć wojewódzkie dyregatury urzędu wojewódzkiego w celu usprawnienia działalności. Wojewoda nadaje urzędowi statut podlegający zatwierdzenia Prezesa RM.

Statut określa w szczególności nazwę, siedzibę urzędu, nazwy i stanowiska dyrektorów wydziałów, zakres działania wydziałów, nazwy i siedziby dyregatury i zakres ich działania, inne istotne sprawy dla sprawnego funkcjonowania urzędu.

Regulamin urzędu wojewódzkiego określa szczegółową organizację tego urzędu.

Akty prawa miejscowego - wojewoda oraz organy adm. niezespolonej rządowej stanowią akty prawa miejscowego. Projekty tych aktów powinny być ustalane z wojewodą. Akty te ogłaszane są w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Przy wojewodzie działa kolegium doradcze, w skład którego wchodzi między innymi: wicewojewoda, dyrektor generalny urzędu wojewódzkiego, komendant policji, straży pożarnej oraz inne osoby ujęte a statucie urzędu.

Status Wojewoda w województwie: przedstawiciel RM w województwie, zwierzchnik zespolonej adm. rządowej, organ nadzoru nad jednostkami samorządu terytorialnego, organ wyższego stopnia w rozumieniu przepisów o postępowaniu administracyjnym, reprezentant Skarbu Państwa.

Organy Administracji Rządowej w województwie:

1. wojewoda

2. działający pod zwierzchnikiem wojewody kierownicy adm. zespolonej: służby, inspekcje, straże

3. organy administracji niezespolonej

Organy administracji rządowej w województwie

Źródła prawa / rozdział III Konstytucji/

Konstytucja - ustawa zasadnicza

Centralne organy administracji

Terenowe organy administracji

Rozporządzenia są aktami wykonawczymi do ustaw.

Źródła prawa to te czynniki, które nadają moc norm prawnym.

Rodzaje norm prawnych:

- Normy prawne bezwzględnie /imperatywne/ obowiązujące;
- Normy prawne względnie /dyspozytywne/ obowiązujące.

Budowa normy prawnej: hipoteza, dyspozycja, sankcja

Czynniki wpływające na źródła prawa:

1.Prawo zwyczajowe jest następnym rodzajem prawa, powstało w trakcie długowiekowej praktyki i zostało uznane przez społeczeństwo.

2.Prawo stanowione tworzą organy państwowe czy samorządowe, nadając prawu formalną postać.

Akty normatywne /ustawa, rozporządzenie/ są źródłami prawa.

Zezwolenie na otwarcie np.. zakładu usługowego nie jest aktem normatywnym, jest to akt administracyjny dotyczący jednej osoby.

Źródła prawa dzielimy na: konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe, rozporządzenia, akty prawa miejscowego

Akt prawny jest to ujęty w odpowiedniej formie wyraz woli państwa, zarówno w charakterze ogólnym np.:ustawa , jak i dotyczący indywidualnej sprawy np..decyzja podatkowa.

Akty prawa dzielimy na:

a)akty normatywne mają charakter powszechnie obowiązujący /ustawy, rozporządzenia/

b)akty nie normatywne odnoszą się do konkretnych spraw nie obowiązują wszystkich /wyrok sadu/

Akt administracyjny to jednostronne władcze wyrażenie woli organu administracji, załatwiający konkretną sprawę i skierowane do określonego adresata. Przy wydawaniu aktu administracyjnego organ administracyjny korzysta z posiadanych uprawnień władczych /imperium/ w stosunku do adresata.

Akt administracyjny zobowiązuje adresata do odpowiedniego zachowania, spełnienia pewnych obowiązków.

Podział aktów administracyjnych:

- 1.Akty administracyjne zewnętrzne
- 2.Akty administracyjne wewnętrzne

Do aktów administracyjnych zewnętrznych zaliczamy te akty, które organ administracji kieruje do innego adresata niż podległy mu organ.

Do aktów administracyjnych wewnętrznych zaliczamy te akty, które są kierowane przez organ administracyjny/nadrzędny, np..Prezes RM/do innego organu administracyjnego /podległego, np.. wojewoda/.

Istnieje dalszy podział aktów administracyjnych:

a)akt deklaracyjny ustala w sposób wiążący , że w danej sytuacji wynikają z ustawy dla adresata obowiązki i prawa.

b)akt konstytucyjny ma charakter twórczy. Tworzy on, zmienia lub uchyla stosunki prawne.

Akty normatywne /ustawy, rozporządzenia/ oznaczają się swoistą strukturą wewnętrzną na tą strukturę składa się:

- 1.Część tytułowa aktu normatywnego
- 2.Preambuła/ wstęp/ w odniesieniu do niektórych doniosłych ustaw /konstytucja/
- 3.Tekst normatywny
- 4.Podpis uprawnionego podmiotu

W części tytułowej aktu normatywnego oznaczony jest rodzaj aktu /ustawa, rozporządzenie, uchwała, zarządzenie/.

Tekst normatywny musi być wydany na podstawie odpowiedniej ustawy, składa się z przepisów obowiązujących.

Kodeksy to taki akt normatywny oparty na jednolitych zasadach, zazwyczaj w formie ustawy, regulujący w sposób kompleksowy jakąś dziedzinę stosunków społecznych.

Kodyfikacja to proces komasacji oddzielnych dotąd przepisów.

Unifikacja prawa/uno-jedno/, ujednolicenie prawa na terenie prawa.

Źródła prawa(rozdział III konstytucji z 1997r.)

- 1.Sejm i Senat- konstytucja, ustawy, uchwały sejmu/jeżeli na szerszy charakter - regulamin sejmowy/, ratyfikacja umów międzynarodowych
- 2.Prezydent- rozporządzenie, zarządzenie, podpisywanie ustaw, ratyfikacje umów międzynarodowych
- 3.Rada Ministrów- rozporządzenia, uchwały wykonawcze, uchwały samoistne
- 4.Prezes Rady Ministrów, Ministrowie, kierownicy centralnych urzędów- rozporządzenia, zarządzenia, instrukcje, regulaminy, statuty
- 5.Wojewodowie- zarządzenia, zarządzenia porządkowe, obwieszczenia
- 6.Rady gminy, prezydenci, wójtowie i burmistrzowie miast i gmin, sołtysi- uchwały, zarządzenia, obwieszczenia

Rodzaje źródeł prawa administracyjnego

Źródła praw powszechnie obowiązujące	Źródła prawa wewnętrznego	Niezorganizowane źródła prawa (2)
Konstytucja	Uchwały Rady Ministrów	Zwyczaj
Ustawy	Zarządzenia Rady Ministrów	Orzecznictwo sądowe
Ratyfikowane umowy międzynarodowe (1)	Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów	Poglądy, doktryny
Rozporządzenia	Zarządzenia Ministrów	
Akty prawa miejscowego		

1.**Ratyfikowane umowy międzynarodowe** w hierarchii źródeł prawa występują przed ustawami tylko w tym przypadku gdy są sytuowane za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

2.Polska nauka prawa administracyjnego wprowadziła pojęcie “ **nieorganizowane źródła prawa**”, zaliczając do nich zwyczaj, orzecznictwo sądowe, poglądy, doktryny- zob. Dorota Dąbek “Prawo miejscowe” W-wa 2007r.

Terenowe źródła prawa - akty prawa miejscowego.

Aktem prawnym jest ujęty formie wyraz prawny.

Ustawa z 23 stycznia 2009r, o wojewodzie i administracji rządowej w województwie,

Ustawa z 5 czerwca 1998r, o samorządzie województwa, art. 81-89,/rozdział VIII - akty prawa miejscowego,

Ustawa z 5 czerwca 1998r, o samorządzie powiatowym/ rozdział IV akty prawa miejscowego,

Ustawa z 8 marca 1990r, o samorządzie gminnym/ rozdział IV akty prawa miejscowego.

Prawo miejscowe określa powinności, uprawnienia ogółu mieszkańców danego terenu / gmina, powiat, województwo/, prawo miejscowe nie stanowi wyłomu prawa wykonawcze na podstawie upoważnienia ustawowego. Prawa miejscowe rozpoczynają się od tytułu, daty i czego dotyczą.

Rodzaje organów ochrony prawnej

Organy orzekające o stosunkach prawnych naruszenia prawa	Organy zajmujące się wykonywaniem orzeczeń, np.:zakłady poprawcze	Organy zajmujące się kontrolą przestrzegania prawa, /np.: prokuratura, NIK, policja, Rzecznik Praw Obywatelskich	Organy pomocy i obsługi prawnej
Trybunały			notariat
Sądownictwo			adwokatura
Pozasądowe państwowe organy orzekające, np.: Izba Morska			Radcy prawni